

Световната банка представи катастрофично проучване за България
и вариант за регионален пул

Румен Гълъбинов, председател на Инициативата за национална програма за управление на катастрофични рискове

ПОДХОДЪТ НА ПРЕВАНТИВНИТЕ ДЕЙСТВИЯ ИМА ПОВЕЧЕ ПРЕДИМСТВА ПРЕД ДЕЙСТВИЯТА СЛЕД БЕДСТВИЕ

На 27 май т. г. Световната банка организира в Боровец семинар за катастрофично застраховане, на който присъстваха повече от 70 държавници, застрахователи, актьори, финансисти, експерти от БАН и строителния бранш, представители на местната власт, чуждестранни брокери и експерти, журналисти. Сред тях бяха **Венелин Узунов** - председател на Комисията за политики при бедствия и аварии в Народното събрание, **Любка Качакова** - заместник-министър на околната среда и водите, **Стефан Стоилков** - директор на Дирекция „Регулаторна политика и анализи“ в Управление „Застрахователен надзор“ на КФН, **Орлин ПенеВ** - председател на АБЗ, представители на Българското актюерско гружество и на академичните среди.

Колегите от сайта *Insurance.bg* бяха технически организатор на семинара, който протече много делово, концентрирано и при голям интерес през цялото време, въпреки големия брой на докладите и сложността на разискваната материя. Всички присъстващи подробно бяха запознати с данните от специално техническо проучване за България на СБ и с основните на него препоръки на банката за български модел на застраховане на природните рискове. Проучването е финансирано с грант от *Prevention Consortium*.

На семинара бяха представени различни подходи за развитие на пазара на катастрофичното застраховане в България - на Инициативата за национална програма за управление на катастрофични рискове (ИНПУКР) с председател **Румен Гълъбинов** и на Световната банка. Форумът бе открит от **Флориан Фихтл** - представител на СБ за България. Освен Румен Гълъбинов лектори бяха **Евгений Гуренко**, водещ специалист по застраховане от Световната банка, **Маргарет Арнолд** - ръководител на Консорциума по превенция (тя представи накратко своята организация и дейността ѝ), **Лука Доков**, **Денис Димитру** - консултант по проекта, **Томас Новотни** от Benfield, **Александър Итигин** - консултант по проекта, **Владимир Щескал** от Чешката академия на науките, ст. н. с. д-р **Димо Солаков**, заместник-директор на Геофизичния институт при БАН, **Рашмин Гунасекера** от Willis Re.

Докладите предизвикаха оживени дискусии, в които с въпроси или развити тези се включиха мнозина от присъстващите.

Постоянният представител на СБ у нас г-н Фихтл припомни, че Балканите и България се намират във втората по сила земетръсна зона на земята след Япония и Камчатка. Това предполага икономическите загуби при разрушително земетресение (каквото се случва веднъж на 250 години) само в София да възлезат на 5 млрд. евро, като се има предвид, че в България са застраховани едва 6-7 на сто от имотите на хората, а държавните и общинските изобщо не се застраховат. При подобно разру-

шително земетресение обезщетенията, които застрахователите би трябвало да платят, не биха надхвърлили 175 млн. евро.

През 2007 г. във фонда на националната програма за преодоляване на последиците от природни бедствия в България са събрани 31 млн. долара. Ако се повторят бедствията, станали в страната през 2005 г., средствата, нужни за преодоляването на кризисната ситуация, ще възлезат колкото парите на 24 такива фонда, каза г-н Фихтл, т.е. 744 млн. лева.

Научните данни показват, че настъпване на средно до силно земетресение е неизбежно през следващите няколко десетилетия. Прогнозирането на точното време не е във възможностите на науката, но все пак прогнозната оценка на специалистите за възможните разрушения в София са за над 2 млрд. лева, обяви г-н Гълъбинов от ИНПУКР. Според лектора основният въпрос се състои в следното: предварителни мерки преди бедствието, или действия след настъпването на катастрофичното събитие. Ако отговорът по отношение на предварителните мерки е положителен, следва въпросът какво ще бъде решението: дали да се натрупа фонд и трансфер, на риска, или само трансфер на риска. Катастрофичните рискове могат да бъдат финансирани чрез някаква форма на спонсо-

рирани от държавата (или администрирани от нея) катастрофични застрахователни пулове. В България ситуацията е следната: съществуващото решение е само трансфер на риска. В момента у нас застрахователите предлагат покритие за земетресение само като разширение на застраховка „Имущество“. Броят на сключените полици, покриващи риска „Земетресение“, са под 10 на сто. Поради малкия обхват на застраховката не е извършена оценка и моделиране за цялата страна за риска земетресение, а това от своя страна води до по-високи цени на презастраховането (респективно на полиците). Освен това ниският обхват на застраховката не създава мотиви за управление и минимизиране на риска. Г-н Гълъбинов изб-

него предимствата на натрупване на фонд: земетресението е риск с малка честота, проявява се рядко и това позволява натрупването на фонд, който ще поевтини цената на трансфера на риска към презастрахователите поради съучастието в риска; държавата, от своя страна, може да служи като гарант, че обезщетенията ще бъдат изплатени.

Другите предимства са, че в случай на катастрофично земетресение бюджетът ще бъде облекчен, ако всички имоти имат застраховки; държавата бързо ще възстанови своето устойчиво развитие; гражданите ще получат справедливи обезщетения; държавата може да осигури наличност на предлагането на застраховка, при това само срещу земетресение; държавата ще гарантира форма на спестовност и подготвеност, и то на достъпни цени, срещу катастрофично земетресение на национално ниво.

Според г-н Гълъбинов най-лесният начин за формиране на фонд е чрез създаване на застрахователен пул. За да се формира пул обаче, необходима е „критична маса“ от застраховки, за да се постигне приемлива цена на застрахователната тарифа.

Въпросът опира до приемане на такава политика, която признава предимствата на подхода на превантивните действия в противовес на подхода, който се основава единствено на действия след настъпването на бедствия. Предложението на ИНПУКР е правителството да се обърне към СБ с искане за реализиране на проект за смекчаване на опасността от сеизмичен риск и наводнения и създаване на механизми и решения за обезпечаване на финансова обезпеченост в случай на тяхното проявление. На трето място инициаторите предлагат реализирането на проект, който да подпомогне правителството да нама-

ли социалната, икономическата и екологическата уязвимост към природни бедствия и катастрофични събития и да постигне някои основни цели: смекчаване (намалване) на риска от земетресения чрез осъществяването на специфични инвестиции в мерки за създаване на сеизмични карти на цялата територия, проучване и финансиране на критична инфраструктура, повишаване контрола върху новото строителство и други; намалване на риска от наводнения чрез инвестиции в подобряването на безопасността на язовири, речни корита и други водоеми; подобряване на управлението и безопасността на хвостохранилища и други източници на замърсяване на околната среда; създаване на карти и моделиране на риска за цялата страна; увеличаване на капацитета на държавата за финансиране на риска от настъпването на катастрофично земетресение чрез най-подходящите решения за натрупване на фондове и трансфер на риска.

Какви са възможните решения? Създаване на катастрофичен застрахователен пул (катастрофичен фонд), трансфер на риска на международните капиталови пазари и евентуални други решения за формиране и натрупване на средства.

На четвърто място инициаторите предлагат да се осъществи проект за заздравяване на институционалния и технически капацитет на държавата за управление и реагиране при бедствия и кризи чрез подобряване на информационните и комуникационните системи.

На пето място се посочва необходимостта от изработване на дългосрочна стратегическа програма за развитие и финансиране на научните институти, имащо отношение към проявлението на природните рискове. Ресурсното и кадрово обезпечение на тези научни институти е от критично значение за устойчивото развитие на държавата и нейната сигурност. От жизнена необходимост е гарантирането на осигуряване на приемственост в тези институти и създаването на дългосрочен (поне 20-годишен) план за тяхното развитие, изтъкна в края на своята презентация г-н Гълъбинов.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ
СНИМКИ
МИРОСЛАВА МИТЕВА
(Следва)

рои недостатъците на статуквото: „летливост“ на цени и предлагане; пряка зависимост на цената и на предлагането от международния застрахователен пазар; липса на механизми държавата да подпомогне формирането на цените и предлагането; липса на гаранции за изплащане на обезщетенията; слаби изгледи да се увеличи плътността на застраховката; отсъствие на управление на рисковете основно поради ниския обхват на застраховката.

По-нататък в презентацията си г-н Гълъбинов изтъкна какви са според

БЪЛГАРСКИ
ИМОТИ

ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ КОМПАНИИ

MEMBER OF
VIENNA
INSURANCE GROUP

1408 София
ул. Балша бл. № 8

тел. 02/ 915 8787
факс 02/ 915 8798

e-mail: office@bulgarskiimoti.bg
http://www.bulgarskiimoti.bg